

Riera Gavarresa

Sant Martí d'Albars

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector est del terme municipal
Emplaçament Creua el terme municipal de nord-est a sud-est

Coordenades:

Latitud: 42.03515
Longitud: 2.08031
UTM Est (X): 423875
UTM Nord (Y): 4654088

Classificació

Número de fitxa 08225 - 40
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Tot i tenir una qualitat d'aigua inferior a la riera de Merlès, es pot considerar la qualitat de l'aigua de la riera Gavarresa com a bona, fet que permet que en molts punts del seu curs es mantingui un ecosistema amb espècies autòctones.

Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient. ACA. c/ Provença, 204-208. 08036. Barcelona

Fitxes associades:

[El Molinot](#)

[El Molinot xic](#)

[Molí del Pont](#)

[Pont de Sant Martí](#)

Autoria de la fitxa Marta Homs i Jordi Compte

Descripció

La riera Gavarresa és un afluent del Llobregat mitjà per l'esquerra. El seu naixement és prop del nucli d'Alpens, a uns 875 metres d'altitud, i creua el Lluçanès de nord a sud, creuant o delimitant els termes municipals de Lluçà, Perafita, Sant Martí d'Albars, Olost - on rep les aigües de la riera Lluçanès-, Oristà i Sant Feliu Sasserra, on abandona el Lluçanès a uns 470 metres d'altitud, entrant al Bages pel nord-oest del Moianès. És la riera que té un recorregut més llarg dins del Lluçanès i la més important en cabal després de la riera de Merlès. Com la resta dels afluents del Llobregat en la zona llucanenca, és de trajecte llarg i desnivells suaus i un cabal relativament considerable amb minves estivals petites.

En el seu pas per Sant Martí d'Albars, la riera Gavarresa separa els termes municipals de Sant Martí d'Albars i Perafita en la meitat nord-est i creua el terme en la meitat sud-est, fins abandonar-lo prop del pont de la Gavarresa, a l'est de Santa Creu de Joglars.

Es tracta d'una riera humanitzada amb una gran quantitat de rescloses, preses, passeres i ponts. De nord a sud, la riera Gavarresa passa pel molí de la Roca (en el marge oriental i per tant, en terme municipal de Perafita), el Molinot, el Molinot Xic i el Molí del Pont, tot i que de la majoria de rescloses només en queden els forats circulars on s'hi estampa l'estructura de fusta. També forma petits embassaments, alguns de naturals com el que forma el lliscant de Vilatammar i d'altres artificials, com les tres petites preses que abasten la xarxa pública d'aigua del municipi. La riera és travessada per diverses passeres, com la de Vilatammar i la de la Franquesa, que estan formades de pedres treballades de forma rectangular col·locades alternativament permetent el pas a peu per sobre l'aigua de la riera. A més de les passeres que permetien creuar a peu la riera, també es troben tres ponts al llarg del recorregut de la Gavarresa per Sant Martí d'Albars. El petit pont modern situat al costat del Molinot, que correspon a la pista forestal que uneix els nuclis de la Blava i Perafita, el pont d'origen medieval situat sota el nucli de Sant Martí d'Albars i el pont de la Gavarresa, que correspon a la carretera BP-4653.

La riera Gavarresa també forma diversos espais d'interès paisatgístic com els cingles que envolten els meandres situats prop del Molinot Xic i més al sud, del Molí del Pont o el lliscant de Vilatammar, una formació rocosa d'uns 15 metres d'ample per 40 de llarg que forma un petit embassament i que és creuat per una passera formada per 18 pedres rectangulars amb una separació d'uns 50 centímetres.

Uns dels principals afluents de la riera Gavarresa en terme de Sant Martí d'Albars és el rec de l'Almató, situat a l'extrem nord-oriental del terme municipal. Es tracta d'un rec que recull aigua de pluges amb un ambient molt humit que propicia l'existència d'arbres de ribera. Per la seva situació és un rec amb poca intervenció humana, permetent un ecosistema botànicament ric on destaquen les alquequengis (*Physalis alkekengi*), unes plantes molt vistoses i alhora poc comunes a la zona.

Observacions:

Al llarg dels anys, s'han produït diverses inundacions greus de la riera conegudes com "gavarresades". Aquests augments sobtats del nivell de l'aigua no afecten especialment a Sant Martí d'Albars ja que es troba relativament prop de la capçalera de la riera, però sí als municipis que hi ha més al sud, com és el cas d'Oristà.

Història

El topònim de riera Gavarresa es troba documentat des de l'època medieval, al segle X, en un document de 924 on apareix la riera citada com a "Rio Gavaressa".

Bibliografia

AADD, Gran Enciclopèdia Catalana, Enciclopèdia Catalana, S.A., 1993

BOLÓS, J. i HURTADO, V., Atles del comtat d'Osona (798-993), Rafael Dalmau editor, 2001

<http://perso.wanadoo.es/albanell/blava/index.htm>

